GEMEENTE Arnhem

Besluit van 2 juli 2025

Zaaknummer 4585830

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 mei 2025, nummer 4585830;

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

gezien het amendement 'Verduidelijking van oorzaak-gevolgrelatie bij ziekteverzuim en toevoeging over preventieve inzet van middelen ter verlichting van werkdruk' (25A44);

besluit:

Een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2026, de gewijzigde begroting 2025 en de resultaatbestemming 2024 en deze kenbaar te maken conform bijgevoegde brief “Zienswijzebrief ontwerpbegroting 2026 VGGM”.

De griffier,

De voorzitter,

GEMEENTE Arnhem

Aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden
Ter attentie van dhr. A. Slofstra
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Datum : 2 juli 2025
Zaaknummer : 4585830
Contactpersoon : Marleen van Overstraten
Matthijs van den Brink
Telefoonnummer : 026 3774592
026 3772556

Onderwerp: Zienswijze ontwerpbegroting 2026

Geacht bestuur,

Met uw brief van 8 april 2025 biedt u ons ter zienswijze uw ontwerpbegroting voor 2026 en het jaarverslag over het jaar 2024 aan. De ontwerpbegroting 2026 bevat tevens de eerste gewijzigde begroting 2025. Ook vraagt u ons een zienswijze uit te brengen over de bestemming van het behaalde financiële resultaat van € 4 miljoen over 2024.

Voordat wij inhoudelijk reageren, willen wij u nogmaals danken voor de enorme inzet bij de stadsbrand in Arnhem op 6 maart jl., een dag na de grote brand op industrieterrein Het Broek. Dankzij uw adequate en professionele optreden, in samenwerking met de politie en omliggende Veiligheidsregio's is erger voorkomen. Wij zijn u daar zeer erkentelijk voor. Deze branden hebben (wederom) laten zien dat het fijnmazige netwerk van de brandweer, de robuuste crisisorganisatie en de interregionale samenwerking van groot belang zijn voor de bestrijding van dergelijke grootschalige incidenten.

Hieronder treft u inhoudelijk onze zienswijze aan op de genoemde onderwerpen:

a. Ontwerpbegroting 2026;
b. Bijgestelde begroting 2025;
c. Resultaatbestemming 2024.

Ontwerpbegroting 2026

U geeft aan dat de ontwerpbegroting is gebaseerd op de Kaderbrief van december 2024 en de ontvangen zienswijzen vanuit de gemeenteraden hierop. De ontvangen zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van de beleidsmatige en financiële kaders voor 2026. De enige wijziging ten opzichte van de Kaderbrief heeft betrekking op de invulling van de in de Kaderbrief genoemde implementatie van het Digitaal Kinddossier Jeugdgezondheidzorg (€ 1 mln.). Onze zienswijze op de wijze van financiering van het Digitaal Kinddossier vindt u onder het kopje *'Resultaatbestemming 2024'*.

Met het oog op het ravijnjaar in 2026 heeft het Algemeen Bestuur van de VGGM aanvullend op de ontwerpbegroting 2025 gevraagd om een indicatieve incidentele besparing van tenminste 2% én een mogelijk grotere besparing voor de jaren daarna. Voor de structurele maatregelen in de taakuitvoering

heeft het bestuur van VGGM verschillende scenario's besproken. Met het gegeven dat VGGM een breed dienstverleningspakket uitvoert tegen een relatief lage prijs betekent dat veelal pijnlijke keuzes moeten worden gemaakt. Eerder uitgevoerde benchmarks lieten ook al zien dat VGGM op onderdelen 'knap maar krap' was georganiseerd. VGGM heeft de verschillende maatregelen uitgewerkt en in de zomer van 2025 worden er in het Algemeen Bestuur keuzes gemaakt in de taakuitvoering. Deze keuzes worden verwerkt in een gewijzigde begroting 2026 en/of in de Kaderbrief 2027. Voor de incidentele besparing over 2025 en 2026 van 2% heeft in 2024 een nadere uitwerking plaatsgevonden.

Vooruitlopend op de eventuele uitkomsten van de besparingsopdracht, willen wij nogmaals benadrukken dat de dienstverlening van VGGM minimaal op het niveau van het wettelijk minimum moet blijven, zoals reeds aangegeven in onze zienswijze op de Kaderbrief 2026 en de zienswijze op de ontwerpbegroting 2025. Ondanks alle effecten van de geopolitieke spanningen, klimaatverandering en de spanning van de steeds beperktere middelen om taken goed uit te voeren, vinden wij het belangrijk dat er niet opnieuw een situatie ontstaat zoals in 2022 bij de JGZ, waarbij taken onder het wettelijk minimum werden afgeschaald. Concreet betekent dit dat we niet willen dat de besparingsopdracht wordt doorgezet indien de keuzes resulteren in dienstverlening onder het wettelijk minimale niveau.

Indexatie voor compensatie loon- en prijsstijging

VGGM vraagt een indexatie van 4,4%, terwijl Arnhem in haar perspectiefnota 2026 de lijn volgt van het gemeentefonds en derhalve rekening houdt met een indexatie van 2,7% voor de gemeenschappelijke regelingen. Wij vragen u daarom om rekening te houden met een indexatie van 2,7% en alles in het werk te stellen om hieraan te voldoen. Bijvoorbeeld door procesoptimalisaties en doelmatige bestedingen, mits de kwaliteit van dienstverlening niet onder het wettelijk minimale niveau terechtkomt.

Wij gaan hieronder in op diverse programmaonderdelen van uw begroting die (deels) worden bekostigd uit de gemeentelijke bijdrage en onze zienswijze daarop.

Programma Crisisbeheersing

Er dreigt een spagaat te ontstaan tussen de benodigde versterking van crisisbeheersing en de bekostiging ervan. Crisisbeheersing wordt betaald uit de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) en gemeentelijke bijdrage. In lijn met de miljoenennota 2025 lijkt vanaf 2026 een 10% bezuiniging op de BDuR te worden doorgevoerd. Daarnaast worden op dit moment, vanwege het aanstaande ravijnjaar, nadere keuzes uitgewerkt voor eventuele besparingen op de gemeentelijke bijdrage. Deze mogelijke dubbele bezuiniging baart ons grote zorgen. De recente stadsbrand in Arnhem, met de dag daarvoor de grote brand op bedrijventerrein Het Broek en de heidebrand in Ede laten de noodzaak van een robuuste crisis- en brandweerorganisatie zien. Daarnaast vragen de huidige geopolitieke ontwikkelingen ook om extra aandacht voor civiele bescherming. Dit onderstreept de noodzaak van investeren in plaats van bezuinigen op het gebied van crisisbeheersing.

Programma Brandweer

Binnen de brandweer spelen de thema's klimaatverandering, een weerbare samenleving en geopolitieke dreiging een steeds grotere rol in het werk. Ook zijn er snelle ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en energietransitie. Deze ontwikkelingen lopen vaak voor op de bijbehorende veiligheidswetgeving. Wij begrijpen dat dergelijke ontwikkelingen vragen om een proactieve en flexibele aanpak van de brandweer, en op onderdelen ook een intensivering, om de veiligheid te blijven waarborgen. Tegelijkertijd verwachten we van een organisatie als de brandweer dat zij binnen de bestaande capaciteit grotendeels kan anticiperen op ontwikkelingen zoals de Veilige Energietransitie of Meldingsplicht Wonen met zorg. Wij vragen u daarom kritisch te blijven op het eventueel uitbreiden van capaciteit voor dergelijke ontwikkelingen, zeker in het licht van het ravijnjaar.

Programma GGD

Ook binnen de GGD is er sprake van onduidelijke landelijke kaders (onder andere pandemische paraatheid, infectieziektebestrijding, vaccineren en regionale preventie-infrastructuur) en financiële middelen die daarbij horen. Tegelijkertijd constateerden we in 2022 al dat de basis niet op orde is en dat er juist extra geïnvesteerd moest worden in de GGD. Recent is geconcludeerd dat de basis nog steeds niet op orde is. Met het programma 'Toekomstbestendige GGD' groeien we toe naar een niveau van dienstverlening waarin de basis op orde is en de kwaliteit voldoende, zoals voor de Jeugdgezondheidszorg is beschreven in het Landelijk Professioneel Kader. Deze ontwikkelingen en vereisten vanuit het wettelijk kader staan haaks op elkaar en baren ons daarom grote zorgen. Daarom herhalen wij nogmaals dat we het niet wenselijk achten dat de GGD in haar dienstverlening niet meer voldoet aan het wettelijk minimum, de basis. Met de voorgestelde investering voor de jeugdgezondheidszorg wordt onder andere ingezet op het terugdringen van het ziekteverzuim. Tegelijkertijd onderkennen we dat ziekteverzuim in dit programma met belangrijke mate voortkomt uit een toegenomen werkdruk. Het is dan ook van belang dat deze investering niet alleen curatief wordt ingezet, maar ook preventief, door het verminderen van de werkdruk als achterliggende oorzaak.

Programma Bedrijfsvoering

In 2023 is uw organisatie gestart met het versterken van de organisatie door het ingezette programma Samen.Beter.Bedrijfsvoeren (SBB). Het doel van uw programma is de veranderslag van taakgericht naar procesgericht werken en denken. Een belangrijk onderdeel hiervan is de implementatie van een applicatieplatform en vernieuwing van de systemen ter ondersteuning van de bedrijfsvoerings-processen zoals HRM, financiën en inkoop. Daarnaast is er gestart met het herinrichten van de organisatie en het actualiseren van processen.

Onderdeel van de besparingsopdracht is de temporisatie van het programma SBB en hiervoor heeft het bestuur van VGGM inmiddels opdracht gegeven. Of er in 2027 of verder alsnog middelen nodig zijn, wordt in 2026 afgewogen. Dit vinden wij goed uitlegbaar en passend in deze financieel onzeker periode.

Wij zijn blij met de informatie omtrent het programma SBB die u met ons hebt gedeeld in de kaderbrief 2026. Wij vertrouwen erop dat u ons op deze wijze blijft informeren over de voortgang van het programma SBB en daarmee uitvoering blijft geven aan onze motie 'Eerst onderbouwing, dan budget' (24M164). Tevens vertrouwen we erop dat het bestuur van VGGM hierin voldoende en op tijd wordt betrokken om keuzes te maken met betrekking tot de gevolgen van de temporisatie.

Gewijzigde begroting 2025
In de gewijzigde begroting 2025 zijn een aantal mutaties opgenomen, waarvan enkel de technische vertaling van de 2% besparing op de verschillende onderdelen invloed hebben gehad op de gemeentelijke bijdrage. Zoals reeds aangegeven in de Kaderbrief zijn wij positief over de gevonden (technische) incidentele besparingen.

Resultaatbestemming 2024
In financiële zin resteert er een overschot op de beschikbare budgetten van € 4,0 miljoen. Van dit overschot is € 2,5 miljoen gerealiseerd door lagere kapitaallasten door vertraging van projecten en investeringen en oplopende rentebaten.

Specifiek voor het programma GGD geldt dat door toenemende zorgvragen een voordeel is gerealiseerd door een hoger dan begroot activiteitenniveau. Hierdoor is een bezettingsvoordeel van € 1,5 miljoen gerealiseerd. De toegenomen werkdruk binnen dit programma heeft bijgedragen aan een stijging van het ziekteverzuim.

U stelt voor om het gerealiseerde resultaat voor € 1,5 miljoen toe te voegen aan de Algemene Reserve en het restant van € 2,5 miljoen terug te laten vloeien naar de gemeenten. Er zijn inmiddels echter twee aanvullende incidentele lasten geïdentificeerd rond de implementatie van het Digitaal Kinddossier (€ 1 mln.) en Jeugdgezondheidszorg onder druk (€ 800.000 over 2025 en 2026 verspreid). Om de administratieve lastendruk stevig te beperken en ter stimulering van een adequate besluitvorming stellen we voor om bovengenoemde lasten te dekken uit het voordelig resultaat over 2024. Voor de resultaatbestemming geven wij derhalve een negatieve zienswijze.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Eind 2024 heeft u de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing gepresenteerd. In de nota worden de ambities beschreven voor een minimum weerstandsvermogen en solvabiliteitsratio. Uit de ontwerpbegroting 2026 blijkt dat deze ambities nog niet worden gehaald. We erkennen dat u uitvoering geeft aan de nota en vragen om de gestelde ambities niet uit het oog te verliezen.

Met bovenstaande reactie menen wij aan uw verzoek te hebben voldaan. Wij wensen u veel succes met de uitvoering van uw taken.

Hoogachtend,

De griffier, De voorzitter,